

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi tuloverolain 77 §:n ja sairausvakuutuslain 33 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan tuloverolain ulkomaantyöskentelystä saadun palkan verovapautta koskevaa niin sanottua kuuden kuukauden sääntöä muutettavaksi siten, että tämän säännön alainen tulo olisi kokonaan verovapaata tuloa. Sairausvakuutuslakia eh-

dotetaan muutettavaksi siten, että sairausvakuutusmaksua suoritettaisiin myös tämän verovapaan palkan perusteella.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Tuloverolaki

Tuloverolain (1535/1992) 77 §:n 1 momentin mukaan vähintään kuusi kuukautta kestävästä yhtäjaksoisesta ulkomaantyöskentelystä saadusta palkasta (*ulkomaantyötulo*) 60 prosenttia on veronalaista tuloa. Nykyisen muotonsa tämä lainkohta sai vuoden 1996 alusta voimaan tullessa lailla 1549/1995. Hyväksyessään lakiehdotuksen eduskunta liitti vastaukseensa (EV 142/1995 vp — HE 76/1995 vp) lausuman, jossa se edellytti, että "hallitus antaa esitykset nyt hyväksyttävien säännösten muuttamiseksi välittömästi, mikäli hyväksytyt muutokset johtavat projektiviennin heikkenemiseen". Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä (VaVM 45/1995 vp) todettiin, että ehdotettuja muutoksia voidaan "pitää tässä vaiheessa kokeilunluonteisina ja niitä voidaan välittömästi muuttaa, mikäli suomalaisessa projektiviennessä esiintyy ongelmia".

Nykyisen kuuden kuukauden säännön soveltamista, erityisesti tämän säännön vaikutusta palkkatulon verotuksen progressioon, ovat sekä suomalaista projektivientiä harjoittavat yritykset että verohallinto pitäneet ongelmallisena. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon eduskunnan edellä mainitun lausuman

ehdotetaan kuuden kuukauden sääntöä muutettavaksi siten, että ulkomaantyötulon progressiovaikutuksesta luovutaan.

Kuuden kuukauden säännön muutoksesta johtuvien vaikutusten lieventämiseksi ehdotetaan, että kuuden kuukauden sääntöä, sellaisena kuin se oli ennen vuotta 1996, sovelletaan edelleen vuosilta 1996—1998 toimitettavissa verotuksissa vuonna 1995 tai sitä aikaisemmin alkaneesta ulkomaantyöskentelystä saatuun palkkaan. Lisäksi ehdotetaan nykyisen kuuden kuukauden säännön mukaisesti, että tämä koskisi myös ulkomaantyöskentelyä sellaisessa valtiossa, jonka kanssa voimassa olevaan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyyn sopimukseen sisältyvän nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä saatavasta palkasta. Tämä poikkeussäännös koskisi vuosina 1996—1998 alkanutta ulkomaantyöskentelyä. Nykyisen lain mukaan poikkeus koskee vuonna 1996 tai 1997 alkanutta ulkomaantyöskentelyä. Poikkeussäännös koskee erityisesti rakennustoimintaa Venäjällä.

1.2. Sairausvakuutuslaki

Vakuutettu suorittaa nykyisin sairausvakuutusmaksua ulkomaantyötulosta veronalai-

sen osuuden perusteella. Kuuden kuukauden säännön mukainen ulkomaantyötulo ehdotetaan nyt säädettäväksi kokonaan verovapaaksi tuloksi. Sairausvakuutuslain (364/1963) mukaan vakuutettujen tasapuolinen kohtelu edellyttää kaikkien sosiaaliturvamaksujen suorittamista Suomessa myös ulkomaantyötulon osalta. Sairausvakuutusmaksu määrätään sairausvakuutuslain mukaan vakuutetulle verotuksessa vahvistettujen veroäyrien yhteismäärän perusteella.

Esityksessä ehdotetaan, että koko ulkomaantyötulosta rahana maksettu palkka otettaisiin huomioon sairausvakuutusmaksun perusteeksi pantavaa veroäyrien yhteismäärää vahvistettaessa. Rahapalkkaan ei kuitenkaan luettaisi työnantajan maksamia, työstä johtuvien kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne tuloverolain tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaan ovat verovapaista.

Sairausvakuutusmaksun suoritukseksi ei toimitettaisi ennakoperintää, koska ulkomaantyötulo ei olisi tuloverolain mukaan veronalaista tuloa. Maksu kannettaisiin loppullisen verotuksen yhteydessä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) ja veronkantolain (611/1978) mukaisesti.

2. Esityksen vaikutukset

Tuloverolain muutos toisaalta vähentäisi jossakin määrin valtion, kuntien ja seurakuntien tuloja progressioehdon poistumisen myötä. Toisaalta Kansaneläkelaitoksen tulot lisääntyisivät, koska vakuutetun sairausvakuutusmaksua vahvistettaessa koko ulkomaantyötulosta rahana maksettu palkka otettaisiin huomioon maksun perusteeksi pantavaa veroäyrien yhteismäärää vahvistettaessa. Varovaisen arvion mukaan Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvia henkilöitä on ulkomailla noin 15 000—20 000. Vakuutetun sairausvakuutusmaksua arvioidaan kertyvän 20—30 miljoonaa markkaa nykyistä enemmän.

Esitykseen sisältyvillä ehdotuksilla ei ole merkittäviä hallinnollisia vaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Tähän esitykseen sisältyvä ehdotus vakuutetun sairausvakuutusmaksun perustetta koskevan säännöksen muuttamisesta liittyy erikseen annettavaan hallituksen esitykseen vuonna 1998 perittäviä sosiaaliturvamaksuja ja Kansaneläkelaitoksen rahoitusta koskevaasi lainsäädännöksi, jossa vuodelta 1998 suoritettavista sairausvakuutusmaksuista, työnantajan kansaneläkemaksusta ja työnantajan lapsilisämaksusta annettavaan lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi säännös siitä, että työnantajan sosiaaliturvamaksun määräytymisperusteeseen sisällytettäisiin myös tuloverolain 77 §:ssä verovapaaksi säädettävä tulo.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 1998.

Tuloverolain 77 §:n 1 momenttia sovellettaisiin palkkaan, joka saadaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Lainkohta koskisi sitä tapausta, että ulkomaantyö alkaa lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, samoin kuin sitä tapausta, että työskentely on alkanut ennen mainittua päivää ja jatkuu vielä sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollutta lakia sovellettaisiin kuitenkin vuosilta 1996—1998 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely on alkanut ennen vuotta 1996 taikka alkaa tai on alkanut ennen vuotta 1999 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvää työtä.

Sairausvakuutuslain 33 §:n 2 momenttia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1998 toimitettavassa verotuksessa. Sairausvakuutusmaksua ei määrätä verovapaan ulkomaantyötulon perusteella silloin, kun tähän tuloon tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen nojalla sovelletaan vuoden 1995 aikana voimassa ollutta kuuden kuukauden sääntöä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**tuloverolain 77 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 77 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1549/1995, seuraavasti:

77 §***Ulkomaantyötulo***

Ulkomailla tehdystä työstä saatu palkka (*ulkomaantyötulo*) ei ole veronalaista tuloa, jos verovelvollisen oleskelu ulkomailla johtuu tästä työstä ja kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta (*ulkomaantyöskentely*). Ulkomaantyötulona ei pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa, eikä palkkaa, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta suomalaiselta julkisyyhteisöltä tai Suomen Ulkomaankauppaliittoryltä taikka suomalaisessa vesi- tai ilmalulessa tehdystä työstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Lakia sovelletaan palkkaan, joka saadaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollut lakia sovelletaan kuitenkin vuosilta 1996—1998 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely:

- 1) on alkanut ennen vuotta 1996; taikka
- 2) alkaa tai on alkanut ennen vuotta 1999 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan liittyvästä työstä.

2.

Laki**sairausvakuutuslain 33 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/1963) 33 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 557/1992, seuraavasti:

33 §

räysten mukaan ovat verovapaita.

Vakuutusmaksu määrätään vakuutetulle edelliseltä vuodelta, verovuodelta, vahvistettujen veroäyrien yhteismäärän perusteella. Tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitusta ulkomaantyötulosta rahana maksettava osa otetaan huomioon vakuutusmaksun perusteeksi pantavaa veroäyrien yhteismäärää vahvistettaessa. Ulkomaantyötulosta rahana maksettavaan osaan ei lueta työnantajan maksamia työstä johtuvia kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne tuloverolain taikka sen nojalla annettujen säännösten ja mää-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1998 toimitettavassa verotuksessa.

Sairausvakuutusmaksua ei määrätä verovapaan ulkomaantyötulon perusteella silloin, kun verovapaus tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain (/1997) voimaantulosäännöksen nojalla perustuu mainittuun pykälään sellaisena, kuin se oli voimassa vuoden 1995 aikana.

Helsingissä 9 päivänä lokakuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Arja Alho*

1.

Laki

tuloverolain 77 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1992 annetun tuloverolain (1535/1992) 77 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1549/1995, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

77 §

77 §

*Ulkomaantyötulo**Ulkomaantyötulo*

Ulkomailla tehdystä työstä saadusta palkasta (*ulkomaantyötulo*) otetaan verotuksessa huomioon siten kuin kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain (1552/95) 6 §:ssä säädetään 60 prosenttia, jos tästä työstä johtuva oleskelu ulkomailla yhtäjaksoisesti kestää vähintään kuusi kuukautta (*ulkomaantyöskentely*). *Muilta osin ulkomaantyötuloa ei pidetä veronalaisena tulona.* Ulkomaantyötulona ei kuitenkaan pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa, eikä palkkaa, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta suomalaiselta julkisyhteisöltä tai Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:ltä taikka suomalaisessa vesi- tai ilma-aluksessa tehdystä työstä.

Ulkomailla tehdystä työstä saatu palkka (*ulkomaantyötulo*) *ei ole veronalaista tuloa*, jos verovelvollisen oleskelu ulkomailla johtuu tästä työstä ja kestää yhtäjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta (*ulkomaantyöskentely*). Ulkomaantyötulona ei pidetä palkkaa, jota työskentelyvaltio Suomen ja tämän valtion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen mukaan ei saa ensisijaisesti verottaa, eikä palkkaa, joka on saatu Suomen valtiolta, kunnalta tai muulta suomalaiselta julkisyhteisöltä tai Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:ltä taikka suomalaisessa vesi- tai ilma-aluksessa tehdystä työstä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199__.

Lakia sovelletaan palkkaan, joka saadaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Vuoden 1995 aikana voimassa ollutta lakia sovelletaan kuitenkin vuosilta 1996—1998 toimitettavissa verotuksissa, jos ulkomaantyöskentely:

- 1) on alkanut ennen vuotta 1996; taikka
- 2) alkaa tai on alkanut ennen vuotta 1999 ja liittyy rakennus-, asennus- tai kokoonpanotoimintaan sekä Suomen ja työskentelyvaltion välillä voimassa olevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen nimenomaisen määräyksen mukaan työskentelyvaltio ei saa verottaa palkasta, joka saadaan rakennus-, asennus- tai ko-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus**koonpanotoimintaan liittyvästä työstä.***2.****Laki****sairausvakuutuslain 33 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun sairausvakuutuslain (364/1963) 33 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 557/1992, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***33 §**

Vakuutusmaksu määrätään vakuutetulle edelliseltä vuodelta, verovuodelta, vahvistettujen veroäyrien yhteismäärän perusteella.

Vakuutusmaksu määrätään vakuutetulle edelliseltä vuodelta, verovuodelta, vahvistettujen veroäyrien yhteismäärän perusteella. Tuloverolain (1535/1992) 77 §:ssä tarkoitusta ulkomaantyötulosta rahana maksettava osa otetaan huomioon vakuutusmaksun perusteeksi pantavaa veroäyrien yhteismäärää vahvistettaessa. Ulkomaantyötulosta rahana maksettavaan osaan ei lueta työnantajan maksamia työstä johtuvia kustannusten korvauksia siltä osin kuin ne tuloverolain taikka sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaan ovat verovapaita.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1998 toimitettavassa verotuksessa.

Sairausvakuutusmaksua ei määrätä verovapaan ulkomaantyötulon perusteella silloin, kun verovapaus tuloverolain 77 §:n muuttamisesta annetun lain (/1997) voimaantulosäännöksen nojalla perustuu mainittuun pykälään sellaisena, kuin se oli voimassa vuoden 1995 aikana.